

حضرت بهاءالله می فرمایند , قوله تعالی : " کل به کسب و تجارت و زراعت مأمورند ... و این اعمال که در کتاب الهی کل به آن مأمورند , سبب عزّت و علّت برکت و ظهورات نعمت بوده و خواهد بود " .

عنوان : اشتغال

قسمت روحانی

۱. مناجات شروع از آثار حضرت بهاءالله جَلَّ کبریائُهُ
۲. مناجات دوّم از آثار حضرت عبدالبهاء جَلَّ ثنائُهُ
۳. ذکر دسته جمعی (به انتخاب جمع)
۴. مجموعه نصوص مبارکه حضرت بهاءالله جَلَّ اسمُهُ الاعلی
۵. لوح مبارک حضرت عبدالبهاء ارواحنا لَهُ الفداء
۶. نص مبارک حضرت عبدالبهاء جَلَّ ثنائُهُ

قسمت اداری

۷. کمال انسان
۸. قسمتی از توفیق منیع حضرت ولی محبوب امرالله
۹. قسمتی از توضیحات بیت العدل اعظم الهی
۱۰. مقاله
۱۱. حکایت
۱۲. برنامه نوگلان بوستان الهی (به انتخاب نوگلان عزیز)
۱۳. شور و مشورت و پیشنهاد

قسمت اجتماعی

۱۴. تنفس و پذیرائی
۱۵. مناجات خاتمه از آثار حضرت عبدالبهاء جَلَّ ثنائُهُ

سروران گرامی ، ناظمین عزیز

با عرض تحیات ابدع ابهی ، برنامه حاضر با عنوان " اشتغال " تقدیم می گردد . همانگونه که ملاحظه می فرمایید نصوص مبارکه در این برنامه ، تأکیدی بر لزوم اشتغال در دیانت بهائی دارد که یادآوری این مطلب به خصوص برای جوانان عزیز ضروری به نظر می رسد .

متمنی است مفاهیم اصلی نصوص مبارکه درباره اشتغال در پایان قسمت روحانی توسط شما ناظم محترم و یا یکی از اعضاء ذکر گردد از قبیل : مذمت بیکاری و تبلی در نزد حق ، ممدوح بودن کسب ثروت از طریق صنعت و اقتراف ، لزوم رعایت امانت و صدق و درستی در تجارت ، لزوم مشورت در کسب و معاملات و ...

تقاضا می گردد قبل از مقاله ، سؤال ذیل مطرح و حدوداً ۱۰ دقیقه به بحث و مذاکره درباره آن پرداخته گردد و سپس مقاله که به ذکر پاره ای از این شروط اشاره دارد خوانده شود .

سؤال : چه شروطی در کسب و کار و رونق آن باید رعایت گردد ؟

از مساعی خالصانه شما سپاسگزاریم .

۱- مناجات شروع از آثار حضرت بهاء الله جَلَّ كِبْرِيَاءُهُ

الها سلطانا ملكا

این بضاعت مُزجاء به اسمت معروف ، او را به قدرتت برافراز . جمیع السن به قوّت ناطق و به اقتدارت معترف . از این قطره ، نهر ثروت جاری فرما و از بحر فضلت امواج غنا . توئی مقتدری که یک قبضه خاک را بر افلاک مقدم داشتی . این عباد را در ظل سدره عزت مأوی ده و از امطار فضل و عطایت بر ایشان ببار . توئی قادر و توانا . لا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمُقْتَدِرُ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ .

آیات الهی ج ۲ ص ۱۰۵

بضاعت : سرمایه ، دارائی   مزجاء : کم ، اندک ، حقیر

۲- مناجات دوّم از آثار حضرت عبدالبهاء جَلَّ ثَنَاءُهُ

هوالبهی

ای پروردگار ، مستمندانیم ، مرحمتی کن و فقیرانیم از بحر غنا نصیبی بخش . محتاجیم علاجی ده . ذلیلانیم عزّتی ببخش . جمیع طیور و وحوش از خوان نعمتت روزی خوار و جمیع کائنات از فیض عنایتت بهره بردار . این ضعیف را از فیض جلیل محروم مفرما و این ناتوان را از توانائی خویش عنایتی بخش . رزق یومی را رایگان ده و معیشت ضروری را برکتی احسان فرما تا مستغنی از دون تو گردیم و به کَلِّی به یاد تو افتیم . راه تو پوئیم ، روی تو جوئیم ، راز تو گوئیم . توئی توانای مهربان و توئی رازق عالم انسان . و عَلَیْكَ التَّحِيَّةُ وَ الشُّكْرُ . ع

مجموعه مناجاتهای حضرت عبدالبهاء چاپ آلمان ص ۳۴۴

۴- مجموعه نصوص مبارکه حضرت بهاء الله جَلَّ اسْمُهُ الاعلی

حضرت بهاء الله می فرمایند , قوله تعالى :

"رَأْسُ التَّوَكُّلِ , هُوَ اِقْتِرَافُ الْعَبْدِ وَالْاِكْتِسَابُ فِي الدُّنْيَا وَاعْتِصَامُهُ بِاللَّهِ وَانْحِصَارُ النَّظَرِ اِلَى فَضْلِ مَوْلَاهُ . اِذْ اِلَيْهِ يُرْجَعُ اُمُورُ الْعَبْدِ فِي مُنْقَلَبِهِ وَ مَثْوَاهُ . " ۱

و نیز می فرمایند , قوله الجليل :

"و اینکه درباره کسب و معاملات ذکر نمودی , این امور در کتاب الهی به مشورت معلق شده . با نفوس مؤمنه مستقیمه مشورت نماید . یعنی در کسب و اقتراف و امثال آن و آنچه ظاهر شود . متوکلاً عَلَى الله عمل کنید . هذا حُكْمُ الله و هذا اَمْرُ الله طوبى لِمَنْ سَمِعَ وَ وِيْلٌ لِلْغَافِلِيْنَ . " ۲

و همچنین می فرمایند , قوله المتين :

... "همچنین جمیع را امر فرمودیم که به شغلی از اشغال , مشغول باشند . طوبی از برای نفسی که حَمَل نمود و حَمَل نشد . به کسب و اقتراف توجه نمایند . فَلَسی از آن عندالله أَحَبَّ است از کنزی که به غیر حق جمع شود و آماده گردد . " ۳

و نیز می فرمایند , قوله المبين :

"كسالت و قُعود و انزوا و بیکاری و تنبلی لَدَى الْحَقِّ محبوب نبوده و نیست . انشاءالله جمیع بِمَا اَمَرَ بِهِ الله فائز شوند و عامل گردند . " ۴

و همچنین می فرمایند , قوله العزيز :

"بعد از تحقّق وجود و بلوغ , ثروت لازم و این ثروت اگر از صنعت و اقتراف حاصل شود , نزد اهل خِرَد , ممدوح و مقبول است ... " ۵

و نیز می فرمایند , قوله تعالى :

" يا ابا الحسن تجارت را به مثابه آسمان ملاحظه کن ؛ آفتاب او امانت و قمر او راستی . التَّجَارَةُ سَمَاءٌ , الْأَمَانَةُ شَمْسُهَا و الصِّدْقُ قَمَرُهَا . امانت اعزّ اشیاء لدی الحق مذکور و در کتاب الهی مسطور . از حق بطلب کل را به این مقام اعزّ اعلی فائز نماید . أَنَّهُ لَهُوَ الْمُقْتَدِرُ الْقَدِيرُ . " ۶

منابع : ۱ - ادعیه حضرت محبوب ص ۴۱ - ۲ - امرو و خلق ج ۳ ص ۴۱۱

۳ - گلزار تعالیم بهائی ص ۳۷ - ۴ - اخلاق بهائی ص ۶۵

۵ - لوح طرازات - طراز اول - ۶ - منتخبات نصوص درباره حیات بهائی جهت تدریس در دوره کلاس تابستانه ص ۳۳ - ۳۴

معانی لغات و عبارات : اعتصام : باز داری از گناه به امید لطف حق

منقلب : رجعت گاه   مثنوی : منزل , جایگاه

رأس التوکل هو ... : اساس توکل کسب و کار در دنیا و امید به لطف الهی و حصر نظر به فضل مولای خویش می باشد زیرا که امور عبد عاقبت به او باز می گردد .

هذا حکم الله و ... : این است حکم خداوند و این است امر خداوند . خوشا به حال کسی که شنید و وای بر غافلان قعود : نشستن , از کاری بازماندن   انزوا : گوشه نشینی , کناره گرفتن   لدی الحق : نزد خداوند

بما امر به الله : به آن چه که خداوند به آن امر نموده

اقتراف : کسب کردن , فراهم نمودن مال از طریق کار

التجارة سماء ... تجارت آسمان است امانت خورشید آن و راستی ماه آن است .

اعزّ اشیاء لدی الحق : عزیزترین چیزها نزد حق

انه لهو المقتدر القدير : بدرستی که او دارای قدرت و بسیار توانا ست .

۵- لوح مبارک حضرت عبدالبهاء ارواحنا له الفداء

ای یاران، کمالات انسانیّه منحصر بشئون روحانیّه نه؛ بلکه کمالات جسمانی نیز لازم تا عالم انسانی به جمال معنوی و کمال صوری در انجمن وجود جلوه نماید. لهذا باید احبای الهی در تحصیل کمالات صوری نیز از هر جهت جهد و کوشش نمایند. اخلاق رحمانیّه بمنزله ارواحست و کمالات جسمانیّه بمنزله اجسام؛ ارواح را بواسطه اجسام جلوه و ظهوری و اجسام را بواسطه ارواح، روح و فتوحی؛ هر دو چون در نهایت اتقان در محشر امکان جلوه و ظهور نماید، فیض موفور حاصل گردد و پرتو نور علی نور جلوه نماید. ای یاران الهی، تصوّر ننمائید که چون این جهان فانی است، لهذا نقص و کمال و فوز و وبال و صعود و نزول و ترقی و فتور مساوی است حاشا. حضرت رحمان در نصّ فرقان می فرماید " رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً ". پس واضح و مشهود شد که ترقی و کمال معنوی و صوری هر دو مطلوب و محبوب؛ علی الخصوص که ترقیات کلیّه ولو جسمانیّه دالّ بر مواهب رحمانیّه است.

منتخبات مکاتیب حضرت عبدالبهاء ج ۳

ص ۱۰۶

۷- کمال انسان

حضرت عبدالبهاء در سفرنامه جلد اول می فرماید، قوله الاحلی:

... "در آخر مجلس شخصی پرسید که با وجودی که امر به انقطاع از دنیا در الواح الهیه نازل، چگونه است که بر هر نفسی کسب و صنعتی فرض شده، آیا این دو، ضدّ نیست؟

فرمودند در امر بهاءالله بر هر نفسی اشتغال به صنعت و کسبی فرض است. مثلاً من حصیر بافی می دانم و شما صنعت دیگر. این عین عبادت است؛ اگر با نهایت صداقت و امانت باشد و این سبب ترقی است. اما با وجود مشغولیت اگر قلب تقیّد و تعلقی به این دنیا نداشته باشد و از حوادث، مُتألم نگردد، نه با ثروت عالم از خدمت نوع انسان ممنوع ماند و نه از فقر محزون شود. این کمال انسانست والا در حال فقر، اظهار کرم و با حال ضعف ادعای عدل نمودن، قولی است آسان؛ نه دلیل بر تربیت و تذکّر و جود انسان".

مائده آسمانی ج ۲ ص ۹۶ - ۹۵

۶- نص مبارک حضرت عبدالبهاء جَلَّ ثَنَاهُ

حضرت عبدالبهاء در لوحی می فرمایند ، قوله الاحلی :

"فناعت در هر موردی محبوب است حتی در تجارت . مقصد ، سهولتِ معیشت است ؛ زیرا ثروت ، موقت است و توسیع دایره تجارت ، سبب پریشانی حال و عاقبت ندارد . این است که در قرآن می فرمایند : " لا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَ لا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ . فَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا " .

منتخبات نصوص درباره حیات بهائی جهت تدریس در دوره کلاس تابستانه ص ۳۵

لا تجعل ... : دست را به گردنت زنجیر مکن و بسیار هم گشاده دستی منما ، پس بین این (دو حالت) راهی را بجو (طلب کن)

۸- قسمتی از توفیق منیع حضرت ولی محبوب امرالله

بر رجال و نساء واجب شده که به کسب و حرفه ای اشتغال ورزند . جمال اقدس ابهی می فرماید : " وَ جَعَلْنَا اسْتِغْلَالَكُمْ بِهَا نَفْسَ الْعِبَادَةِ لِلَّهِ الْحَقُّ . " اهمیت روحانی و عملی این حکم و مسئولیت متقابل فرد و جامعه برای اجرای این امر در توفیقی که حَسَبُ الْأَمْرِ حضرت ولی امرالله تحریر یافته ، چنین بیان گردیده است : راجع به دستور حضرت بهاءالله درباره این که احباً به شغلی از اشغال مشغول شوند ، تعالیم مبارک در این مورد بسیار مؤکد است ؛ به خصوص بیان مبارک در کتاب مستطاب اقدس در این باره صریحاً می رساند که نفوس مُهْمَلَه که تمایل به کار ندارند در بساط نظم بدیع الهی محبوب و مقبول نیستند . بر اساس این حکم محکم ، حضرت بهاءالها می فرمایند که تکدی نه تنها مذموم است ؛ بلکه باید به کلی از صفحه روزگار محو گردد . کسانی که زمام تشکیلات جامعه را در دست دارند ، موظفند سائلی فراهم کنند تا هر فردی از افراد فرصت یابد و به کسب حرفه و صنعتی نائل شود و همچنین باید تدابیری اتخاذ کنند تا این استعداد و کاردانی ، هم به خاطر ترویج نفس حرفه و هم به خاطر امرار معاش آن فرد ، به کار رود . بر هر فردی از افراد ، ولو هر قدر دچار موانع و محدودیت باشد ، واجب است به کار و پیشه ای اشتغال ورزد ؛ چون کار ، علی الخصوص وقتی با نیت خدمت همراه باشد به موجب تعالیم حضرت بهاءالله ، نوعی عبادت است . کار نه تنها مُتَضَمَّن فایده عمومی است ، بلکه بنفسه دارای قدر و منزلتی مخصوص است ؛ زیرا موجب تقرب ما به درگاه الهی است و سبب می گردد که مقصد الهی را برای حیات خود در این عالم بهتر ادراک نمائیم . بنابراین واضح است ثروتی که از راه ارث به دست آید هیچ کس را از کار روزانه معاف نمی نماید . " (ترجمه) کتاب اقدس و منضمات صص ۱۴۵ - ۱۴۴

۹- قسمتی از توضیحات بیت العدل اعظم الهی

از بیت العدل اعظم سؤال شده است که آیا علاوه بر شوهر ، همسر او نیز ملزم است که برای امرار معاش به کاری مشغول شود؟ در جواب چنین توضیح داده اند که به موجب امر حضرت بهاءالله احباً باید به کاری اشتغال ورزند که نفعش متوجه خود آن نفوس و سایرین گردد و اداره منزل و تأمین صفای خانواده از کارهای بسیار محترم و پر مسئولیتی است که اهمیت اساسی برای جامعه دارد .

کتاب اقدس و منضمات صص ۱۴۶

۱۵- مناجات خاتمه از آثار حضرت عبدالبهاء جَلَّ ثَنَاؤُهُ

هو الله

ای پروردگار، آن مشتاقان را تجلی عنایت فرما و ابواب موهبت بگشا. از هر آلودگی طیب و طاهر کن و از هر ناشایستگی آزادی بخش. قمیصشان چون پیرهن یوسف، مُعَطَّر کن و خُلق و خویشان را چون جیبِ نسیم صبار،

پُر مُشک و عَنبر نما. به صفات رحمانیت مُتَّصِف کن و به اخلاق روحانیان متخلّق؛ تا آیات توحید گردند و بینات اشراق نور ربّ فرید. سبب عزّت امر تو گردند و علّت بزرگواری قدر خود؛ تا شدتشان به رخا مبدل گردد و فقرشان به غنا. عزت ابدیه یابند و موهبت سرمدیه. مظاهر تقدیس گردند و مطالع تنزیه. از عالم نورانیت و روحانیت حکایت کنند تا جمیع ابواب از جمیع جهات بر وجوهشان گشوده گردد. اَنْتَ اَنْتَ الْقَوِيُّ الْقَدِير. ع ع

مجموعه مناجاتهای حضرت عبدالبهاء - چاپ آلمان - ص ۴۰۵

قمیص: پیراهن   جیب: گریبان، یقه   متصّف: به صفتی معروف و موصوف شوند

عزیزان با وفا

با یاران محبوب و ممتحن بهائی از متعلقات دنیا سخن گفتن ، آسان نیست . چون به تجربه ثابت کرده اند که عاشق صادق اند و دلداده موافق . بارها و بارها اتفاق افتاده ، دارائی خویش را که چه بسا با خون دل بدست آمده ، بر طَبَقِ إِخْلَاصِ نِهَادِهِ ، نثار قدم دوست حقیقی نمودند . ولی از آنجا که همه ما در قید این جسم ترابی هستیم و به مدد آن باید به مدارج روحانی خویش در این عالم واصل شویم ، ناگزیریم در حیطه مادیات نیز در آئیم . ولی نه به طمع جمع اموال بیشتر ، که معترفیم " دنیا نمایشی است بی حقیقت " . بلکه به این امید که بهتر و بیشتر بتوانیم خدمت به عالم انسانی نمائیم ، روح و روان خویش را تکامل بخشیم و در همه حال راضی و شاکر باشیم . در حقیقت تجارت و زراعت و صناعت ، مانع از خدمت حضرت احدیت نیست ، بلکه می تواند واسطه ای برای اثبات دیانت و امانت و ظهور اخلاق رحمانیت باشد . بدین منظور باید شروطی را در کسب و کار و سعی در رونق آن ، در نظر گرفت .

● توجه به امر اعتدال

اگر هر یک از ما لحظه ای بیندیشیم نمونه های فراوانی از مضرّاتی که عدم رعایت اعتدال در کسب و کار بدنبا ل خواهد داشت می یابیم ، فی المثل اگر در ساعات اشتغال خویش اعتدالی قائل نشویم از سایر امور اساسی زندگی خویش (مثلا رسیدگی به امور خانواده یا خدمات امریه و....) باز می مانیم .

● رعایت امانت

امانت داری نه فقط باعث تکامل فرد در مسیر کسب فضائل می گردد و شخص مقابل را از خسارت اموال محفوظ می دارد بلکه باعث حفظ حرمت امرالله نیز می گردد . حضرت عبدالبهاء می فرماید : " عبدالبهاء کلّ احبّاء را نصیحت می نماید ، بلکه عجز و زاری می کند که حرمت امرالله را محافظه نمایید و عزت نفوس را محافظه کنید تا اهل بهاء در بین کلّ ملل مشهور و معروف به امانت و دیانت گردند و خدمتی الیوم اعظم از این نه و خلاف آن تیشه بر ریشه امرالله است نَعُوذُ بِاللّهِ مِنْ هَذَا الذَّ نَبِ الْعَظِيمِ . اَسْأَلُ اللّٰهَ بِاَنْ يَحْفَظَ اَحْبَاءَهُ مِنْ هَذَا الظُّلْمِ الْمُبِينِ " .

• قناعت

قناعت در هر موردی محبوب است حتی تجارت . اگر زیاده طلب نباشیم ، از بسیاری پریشانی ها و مفسدات محفوظ می مانیم . چه بسیار دیده ایم که شخص حریص به امید اینکه در مدتی کوتاه ، کسب ثروت سرشار نماید در گرداب قرض و وام بی رویه افتاده و نه فقط مایملک خود و دیگران ، بلکه آبروی خویش را نیز از دست می دهد . اگر چه در امر بهائی کسب ثروت ممنوع نیست ، اما طریق گردآوری آن از اهمیت بسیاری برخوردار است . جوانی که هنوز امورش رونق و ثبات نگرفته و توان حتمی پس دادن قروض خود را ندارد ، شایسته نیست که بدون حکمت ، درایت ، مشورت و پیش بینی وقایع غیر مترقبه قرضهائی با سود کلان بگیرد و بعد چون قادر به پرداخت بدهی خود نمی باشد مجدداً قرضی با بهره فاحش بگیرد تا حیثیت خویش را محفوظ دارد . این دور باطل ادامه می یابد تا از هستی ساقط شود .

• قرض در کسب و کار

ادای قرض تعهدی است که در امر مبارک بسیار مقدس شمرده شده است و پرداخت قرض الزامی است تا آنجا که پس از هزینه کفن و دفن و حمل متصاعد به عزت و اعتزاز ، ابتدا باید دیون او پرداخت گردد سپس حقوق الله و یا سهم ورثه و غیره داده شود . روحیه خانم در کتاب گوهر یکتا مطلبی به این مضمون می فرمایند که هیکل مبارک به شخصی که می دانستند مقروض است اجازه تشرف نفرمودند و بیان فرمودند که اول باید قرض خویش را ادا نماید .

• ربح نقود

در امر بهائی ربح نقود ، حلال و طیب است ولکن باید این امر به اعتدال و انصاف واقع شود . حضرت عبدالبها می فرمایند :

"اما مقدار ربح در معاملات نقدیه ، حضرت اعلی روحی له الفدا تنزیل تجارت را مشروع فرموده اند ، اما جمال مبارک به

قدر امکان به تخفیف امر فرموده اند . " ۲

لذا رعایت عدل و انصاف و محبت و رضا در ربح نقود به همان میزان مشروعیت آن قابل توجه است . چه بسیارند نفوسی که به خصلت کرم و جود آراسته اند ، ثروت را امانت حق دانسته و شیوه ممدوح قرض الحسنه را در پیش گرفته و یا به ربیعی اندک قناعت نموده ، عزیزی را از ورطه ذلت نجات داده ، و خیر دنیا و عقبی را برای خود اندوخته اند .

• شرکت تجاری

حضرت عبدالبهاء میفرماید: " تأسیس هر شرکتی باید بر مبادی الهی باشد ، اساسش امانت و دیانت و صداقت گردد ، تا حقوق جمیع ناس محافظه نماید و روز به روز مغناطیس امانت سبب شود و تأییدات ربّ العزّة رخ بگشاید و همچنین شرکت مشروعه باید آنچه در قوه دارد در حفظ حقوق جزئی و کلی خلق مجری دارد و امور شرکت را به نهایت اتقان و درستکاری و صیانت اداره نماید . چون چنین گردد شبهه نیست که آن شرکت مظهر برکت شود و آن انجمن مغناطیس تأیید حضرت ذو المنن گردد و در صون حمایت اسم اعظم از جمیع آفات محفوظ و مصون ماند . " ۳

اگر چه تمام مفاد بیان مبارک قابل تعمق است ؛ بنا به مورد ، توجه احبای عزیز را به این بخش معطوف می نمائیم که می فرماید: " حقوق جمیع ناس را محافظه نماید ... و آنچه در قوه دارد در حفظ حقوق جزئی و کلی خلق مجرا دارد . " بعضی از نفوس احبّ در شرکتهای ، مؤسسات ، کارگاهها و کارخانه هایی مشغول به کارند که صاحبان این مشاغل نیز از احبّ هستند . چه نیکوست که بیاد آوریم که اگر نعمت و ثروتی نصیب ما شده ، از برکت و فضل جمال ابهی است . لذا واجب است که وصایا و نصایح محبوب ازلی را در امور یومیه خویش به کار بندیم و یا لاقلاً آنچه در قانون ، جزء حقوق حقه کارگران و کارمندان و متخصصین محسوب شده ، نادیده نگیریم . و اسفاً اگر حتی یکی از کارکنان یک مؤسسه که مالک بهائی دارد حقوقی کمتر از حق رسمی خویش بگیرد ، بیمه نشود ، مرخصی سالیانه نداشته باشد ، حق تعطیل در روزهای تعطیل رسمی کشوری نداشته باشد و بدون اضافه کار مجبور به کار شود و ....

ختم مقال را به این بیان مبارک قلم اعلی زینت می دهیم به این امید که کسب و کار احبای کوی دوست مطابق با شئون امر مبارک و مملو از برکات الهیه باشد . جمال مبارک می فرماید: " زینهار دین را به دینار مدهید و یوسف عزّ احدیه را به آلاء دنیا و آخرت مبادله ننمائید عنقریب آنچه مشهود مفقود خواهید دید . پس به کمال جهد و اجتهاد به ظلّ ربّ الایجاد بشتابید که مکن امنی جز ظلّش نبوده و نخواهد بود . " ۴

۱- گلزار تعالیم بهائی ص ۵۶

۲- گنجینه حدود و احکام ص ۲۰۴

۳- پیام بهائی ش ۱۷۸ ص ۲

۴- گلزار تعالیم بهائی ص ۷۳ - ۷۲

۱۱- حکایت

یک شخص مسیحی آمد با سبدی در دست . وقتی که چشمش به هیکل مبارک افتاد دستپاچه شد و بطور عجله و سراسیمه سبد را زمین گذاشت . عرض کرد : حمّال نبود ، مجبور شدم خودم بردارم . فرمودند : " انسان باید افتخار به کار خود کند . از قبایح اعمال خجل شود ، نه از کار و خدمت خود " .

خاطرات حبیب ص ۲۳۳